

Sõeluuring kui oluline vahend jämesoolevähi varaseks avastamiseks

Mari Mathiesen
Eesti Haigekassa

Eesti Vähiliidu pressikonverents 10/2016

Uus tõenduspõhine sõeluuring säästab

- Jämesoolevähi sõeluuring on tõendatult efektiivne viis avastada haigus algfaasis, rakendada tõhus ravi ning vähendada kasvajast tingitud suremust kuni kolmandiku võrra
- Varakult avastatud kasvaja säästab lisaks inimestele ravikindlustuse ressursse
 - 2015. aastal kulus jämesoolevähi raviks (kemoteraapiale) 2,8 miljonit eurot
 - kokku sai ravi 708 kindlustatut

Süsteemne käsitus nõuab ettevalmistusaega

- TÜ Tervishoiu Instituudis prof Kiiveti juhtimisel 2014. aasta novembriks valminud tervisetehnoloogia hindamise raport hindas sõeluuringu kulutõhusust neljas aspektis:
 - ära hoitud haigusjuhud ja surmad
 - võidetud kvaliteetsed eluaastad
 - tervishoiuteenuste kasutamise muutumine
 - täiendkulu tõhususe määr
- Hindamise tulemused kinnitasid sõeluuringu tervisekasu ja kulutõhusust
- Samas ei ilmnenud rahvusvahelisest võrdlusest ühtegi üks-üheselt ülevõtmist võimaldavat riiklikku mudelit

Ettevalmistus jämesoolevähi sõeluuringu käivitamiseks on olnud põhjalik ja kaasav

- 2014. aasta lõpust tegutseb eksperttuge pakkuv töörühm eesmärgiga välja töötada Eesti tingimustesse sobiv uuring
- Sõeluuring on tõhus, kui selles osaleb piisav hulk riskirühma kuuluvaid inimesi
 - Euroopa juhend nimetab minimaalseks aktsepteeritavaks osalusmääraks 45% sihtrühmast
- Hõlmatuseks peab sõeluuringus osalemine olema võimalikult lihtne ja mugav
- Kvaliteetne tulemus ja patsiendiohutus nõuavad detailseid arutelusid alates testmeetodi valikust kuni invasiivse uuringu läbiviimise põhimõtteni

Esmakordsus on uue sõeluuringu üks märksõnu

- Sõeluuring on
 - registripõhine juba alustades
 - integreeritud tervisekäsitlusena kahe tasandi koostöö
 - koordineeritud läbi perearstide/õdede keskse rolli
 - mitmeetapiline - hõlmab nii hõlpsama proovi kui invasiivse uuringu
 - nii mehi kui naisi kaasav
- Eesti Haigekassa oluline prioriteet on uue tõenduspõhise jämesoolevähi sõeluuringu toimivus meie kindlustatute tervise huvides

Sõeluuringu alguse esimesed arvandmed

- Oktoobri alguseks on sõeluuringus tehtud 617 peitvere testi, neist
 - 580 on negatiivse
 - 37 positiivse tulemusega
- 6% analüüsitud proovidest on näidanud vajadust uuritava osalemiseks uuringu teises etapis – sõelkoloskoopias
 - tänaseks on toimunud 14 sõelkoloskoopia protseduuri

Sihid on nii lühi- kui pikaajalised

- Eesmärk on tagada kokku lepitud sihtrühma võimalikult suur osalus jämesoolevähi sõeluuringu raames lähtudes:
 - sõeluuringuga seotud terviseteema olulisusest
 - vajadusest panustada Eesti inimeste tervisesse ja tervelt elatud eluaastatesse
 - võimalusest vähendada kulutusi kaugemale arenenud jämesoolevähi ravile, paigutades tervishoiu rahalised ressursid vajalikesse valdkondadesse
- Olulised tegevused:
 - esimene poolaasta on äärmiselt oluline logistikaplaani iga etapi toimimise kontrollimiseks ning arendamiseks Eesti oludes
 - veendudes toimivuses kavatseme 2017. aastal suurendada sihtrühma

Kokkuvõtteks

- Jämesoolevähi sõeluuring on oluline samm Eesti vähiennetuses
- Jämesoolevähi astmeline tekkeprotsess võimaldab haiguseelseid seisundeid ja haigust ennast varakult avastada ja edukalt ravida
- Sõeluuringust tulevat tervisekasu on võimalik saavutada võimalikult suure osalusega, seega on väga oluline kõigi ühine panus
- TÄNAME
 - PEREARSTE, PEREÕDESID, LABORIARSTE, PATOLOOGE, GASTROENTEROLOOGE, ONKOLOOGE
 - E-TERVIST, TAI JA SOMI
 - VÄHILIITU JA PATSIENTIDE ESINDUST
 - LEPINGUPARTNEREID

Ärme unusta uue olulise teema kõrval varem alustatud vajalikku ennetustööd

- **Emakakaelavähi sõeluuring jätkub**
 - sel aastal on sõeluuringule oodatud 1961, 1966, 1971, 1976, 1981 ja 1986 aastal sündinud naised
- **Rinnavähi sõeluuringu teenust pakub 6 lepingupartnerit**
 - sel aastal on sõeluuringule oodatud 1956, 1958, 1960, 1962, 1964 ja 1966 aastal sündinud naised
- **Lisainfoks uuringutest ja mammograafiabussidest külasta:**
 - haigekassa.ee/ennetus
 - cancer.ee

Suur tänu Teie tähelepanu eest!

Küsimused ja kommentaarid on oodatud:

Liis.Hinsberg@haigekassa.ee

ennetus@haigekassa.ee

Eesti
Haigekassa